

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu a správnímu trestání

Závěr č. 187

**ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání
ze dne 8. 11. 2024**

Postup po vrácení věci orgánem činným v trestním řízení

Jestliže orgán činný v trestním řízení po předání věci správním orgánem zahájí úkony trestního řízení, avšak následně na základě opatřených podkladů dospěje k závěru, že se nejedná o trestný čin, ale o přestupek, a věc odevzdá nebo postoupí zpět správnímu orgánu, správní orgán nemůže pokračovat v původním řízení. Dospěje-li k závěru, že jsou splněny podmínky pro vedení řízení o přestupku, musí řízení o přestupku znovu zahájit.

Odůvodnění:

Poradní sbor se zabýval otázkou, jak má správní orgán postupovat v případě, kdy orgán činný v trestním řízení po předání věci zahájí v předané věci úkony trestního řízení, avšak následně na základě opatřených podkladů dospěje k závěru, že se nejedná o trestný čin, ale o přestupek, a věc odevzdá nebo postoupí (zpět) správnímu orgánu.

Podle § 64 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon č. 250/2016 Sb.“) „*správní orgán věc bezodkladně i v průběhu řízení předá orgánu činnému v trestním řízení, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin*“. Podle § 64 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb. „*o předání věci správní orgán vydá usnesení, které se pouze poznamená do spisu*“.

V důvodové zprávě k tomuto ustanovení se uvádí, že předání věci „*je způsob ukončení řízení, které již bylo zahájeno. (...) Předáním věci řízení končí u předávajícího správního orgánu (vydáním usnesení o předání věci), aniž by bylo rozhodnuto o meritu věci, tj. o vině*

za přestupek“. Komentářová literatura k tomu uvádí: „O předání věci vydá předávající správní orgán usnesení, které se pouze poznamená do spisu. Činí tak vždy, jak v případě, že správní řízení v předávané věci ještě zahájeno nebylo, tak také v případě, že již zahájeno bylo. Pokud bylo správní řízení u předávajícího správního orgánu již zahájeno, dochází vydáním uvedeného usnesení k jeho zastavení. Je to obdobné, jako když dochází podle § 86 odst. 1 písm. a) k zastavení řízení proto, že projednáváný skutek není přestupkem.“.¹

Doc. Prášková k tomu dodává: „Pokud by se později zjistilo, že k předání věci došlo nesprávně a věc se vrátila správnímu orgánu [např. odevzdáním věci podle § 159a odst. 1 písm. a) trestního řádu nebo postoupením věci podle § 171 odst. 1 trestního řádu], je možné zahájit a vést řízení o přestupku.“.²

S ohledem na výše uvedené lze učinit závěr, že řízení o přestupku musí být znovu zahájeno, neboť předchozí řízení skončilo předáním věci. Předání věci přitom nebrání opětovnému zahájení řízení o přestupku, neboť nepředstavuje překážku věci pravomocně rozhodnuté.

Uvedené platí i v případě, kdy k předání věci došlo až v průběhu odvolacího řízení. Tato situace může nastat, pokud nadřízený správní orgán, který rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí prvostupňového orgánu, zjistí důvody pro předání věci až v průběhu odvolacího řízení. V takovém případě odvolací správní orgán vydá usnesení o předání věci a řízení o přestupku předáním věci končí.

Zákon č. 250/2016 Sb. v posledně popsáném případě neupravuje postup, jakým by se odvolací správní orgán mohl vypořádat s napadeným prvostupňovým rozhodnutím, nicméně vzhledem k tomu, že původní řízení o přestupku skončí předáním věci, lze učinit závěr, že rozhodnutí vydané v tomto řízení nebude moci nabýt právní moci.³ Přestože tedy zákon č. 250/2016 Sb. výslovně neuvádí, že správní orgán má takové rozhodnutí zrušit nebo že takové rozhodnutí předáním věci ze zákona zaniká, lze s ohledem na konstrukci právní úpravy dovodit,

¹ Jemelka, L., Vetešník P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020. K § 64, str. 478.

² Prášková, H. *Nové přestupkové právo.* Praha: Leges, 2017. str. 292.

³ Pro srovnání lze odkázat na postup správního orgánu podle § 88 odst. 2 správního řádu. Ve vztahu k tomuto ustanovení Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. února 2017, č. j. 3 As 48/2016 – 19, judikoval, že „pokud správní orgán prvního stupně z důvodu prekluze odpovědnosti zastaví řízení o přestupku podle § 88 odst. 2 v návaznosti na § 66 odst. 2 správního řádu a podle § 76 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, odvolací správní orgán již o odvolání podaném proti předchozímu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, jímž byl účastník uznán vinným za spáchání přestupku, nerozhoduje“.

že takové rozhodnutí, ačkoliv nebude formálně zrušeno, nebude moci vyvolávat žádné právní účinky a nebude ani bránit případnému opětovnému zahájení řízení o přestupku.

Pokud by tedy orgán činný v trestním řízení po předání věci dospěl k závěru, že nejde o trestný čin, ale o přestupek, a odevzdal nebo postoupil věc zpět správnímu orgánu k projednání, řízení o přestupku by muselo být (při splnění všech podmínek pro vedení řízení) znovu zahájeno na prvním stupni. Zákon č. 250/2016 Sb. neposkytuje právní oporu pro to, aby odvolací správní orgán za této situace pokračoval v odvolacím řízení. Takový postup by byl v rozporu s podstatou institutu předání věci, jak byl vysvětlen výše. Rovněž není důvodné, aby se postup správního orgánu lišil v závislosti na tom, zda k předání věci došlo na prvním stupni nebo až v průběhu odvolacího řízení. V obou těchto případech bude tedy nutno zahájit případné nové řízení o přestupku.

V nově zahájeném řízení o přestupku může správní orgán využít podkladů shromážděných před předáním věci orgánům činným v trestním řízení. Tuto možnost lze dovodit z § 64 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., podle něhož příslušný správní orgán může využít předané podklady, není-li to na újmu práv účastníka řízení. Toto ustanovení sice míří na situace, kdy byla věc příslušnému správnímu orgánu předána věcně nebo místně nepříslušným správním orgánem, nicméně tím spíše by mělo platit obdobné pravidlo v případě, kdy předchozí řízení vedl věcně a místně příslušný správní orgán a účastník řízení mohl v tomto řízení uplatňovat svá procesní práva. Podpůrně lze poukázat též na úpravu v § 102 odst. 6 správního řádu, podle něhož v novém řízení může správní orgán využít podkladů původního rozhodnutí včetně podkladů pro rozhodnutí, nevylučuje-li to důvod nového řízení. V posuzovaném případě jde v jistých ohledech o srovnatelnou situaci, a proto by mělo být i v tomto případě připuštěno využití podkladů z předchozího řízení. Takové řešení je rovněž v souladu se zásadou procesní ekonomie.